

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

103

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Extra veel Belgische Nederlanders bij buitenlandloket»* (ingezonden 24 augustus 2016).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 5 oktober 2016) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 3564

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Extra veel Belgische Nederlanders bij buitenlandloket»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom zijn sinds 1 november 2015 de ambassade in Brussel en het consulaat-generaal in Antwerpen niet meer bevoegd om paspoorten en identiteitskaarten te verstrekken?

Antwoord 2

De herinrichting van de consulaire functie is onderdeel van het moderniseringsproces van de diplomatie bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister van Buitenlandse Zaken informeerde uw Kamer hierover met zijn brief van 4 november 2014 (Kamerstuk 25 764, nr. 86.) en het daarop volgende algemeen overleg van 12 november 2014 (Kamerstuk 32 734, nr. 27). Uitgangspunt daarbij is geweest om zoveel mogelijk capaciteit in het totale netwerk in het buitenland te behouden, deze te herschikken en efficiënter in te richten en te gebruiken, waarbij de ondersteuning van Nederlanders in acute nood eerste prioriteit is. De ambassade Brussel en het consulaat-generaal in Antwerpen zijn niet meer bevoegd aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten in ontvangst te nemen per 1 november 2015 als onderdeel van het wereldwijd ingezette plan de consulaire dienstverlening bij een aantal consulaten generaal en de honoraire consulaten af te bouwen. Hier staat tegenover dat per 9 maart 2014 het reisdocument voor volwasse-

¹ <http://www.gemeente.nu/Burger-Bestuur/Nieuws-in-Burger--Bestuur/2016/8/Extra-veel-Belgische-Nederlanders-bij-buitenlandloket-2854268W/>

nen tien in plaats van vijf jaar geldig is. Verder kan een niet-ingezetene Nederlander nog steeds zijn reisdocument aanvragen bij een groot aantal posten in ons wereldwijde netwerk, bij de balie van gemeente Haarlemmermeer op Schiphol en bij 11 Nederlandse (grens)gemeenten. Een mobiel vingerafdrukopnameapparaat wordt ingezet voor mensen die echt niet kunnen reizen, maar wel een paspoort nodig hebben. Niet-ingezetene Nederlanders kunnen in plaats van een paspoort ook een verklaring omtrent bezit Nederlanderschap aanvragen om de termijn voor verlies van het Nederlanderschap te stuiten. Deze kan op afstand worden aangevraagd en verkregen. Overigens kunnen Nederlanders in nood in het buitenland nog steeds terecht bij alle Nederlandse vertegenwoordigingen en voor een noodpaspoort of een laissez-passer (Kamerstuk 25 764, nr. 94 16 november 2015).

Vraag 3

Hoeveel aanvragen kwamen jaarlijks in Brussel en Antwerpen binnen en was de behandeling ervan kostendekkend? Hoe verhoudt zich dat tot andere aangewezen posten binnen de Europese Unie?

Antwoord 3

In onderstaande tabel zijn de aantallen aanvragen in Brussel en Antwerpen over de periode 2011 tot en met 2015 opgenomen inclusief noodpaspoorten.

<i>België</i>	2011	2012	2013	2014	2015¹⁾
<i>Brussel</i>	5.621	7.032	6.009	5.860	4.586
<i>Antwerpen</i>	16.773	18.776	15.380	12.865	6.014
<i>Totaal</i>	22.394	25.808	21.389	18.725	10.600

¹⁾ Per 1 november 2015 kunnen bij de posten in België geen reisdocumenten (met uitzondering van nooddocumenten) meer worden aangevraagd.

Over de periode 2011–2014 werden in de Europese Unie gemiddeld 95.300 reisdocumenten aangevraagd. Het aandeel België (gem. 22.000 aanvragen) was daarbij 23%. Het Verenigd Koninkrijk met gemiddeld 23.000 (24%) en Duitsland 19.000(20%) hadden samen met België de meeste aanvragen per jaar in West Europa. Het aandeel van andere landen binnen de EU varieerde van Kroatië 150 (0,16%) tot Spanje 9000 (9,4%) aanvragen gemiddeld per jaar. Het aspect van de kostendekkendheid van de verstrekking van reisdocumenten is gebaseerd op de wereldwijde dienstverlening binnen het postennet en de gemiddelde kosten daarvan. Uw Kamer werd hierover o.a. geïnformeerd met mijn brief van 30 oktober 2012 (Kamerstuk 25764, nr. 69). Dit betekent dat op sommige posten onder de gemiddelde kostprijs en op andere posten juist boven de gemiddelde kostprijs consulaire handelingen worden verricht. De kostendekkendheid beoordelen per vertegenwoordiging zou afbreuk doen aan dit principe. Het afbouwen van de consulaire dienstverlening als onderdeel van de moderniseringsagenda zal structureel 5,3 miljoen euro per jaar opleveren.

Vraag 4

Hoeveel dagen moeten de onderstaande personen gemiddeld wachten na aanvraag van een paspoort respectievelijk identiteitskaart, alvorens zij deze in hun bezit hebben en om hoeveel aanvragen per jaar gaat het bij:

- in Nederland wonende Nederlanders die bij een Nederlandse gemeente een aanvraag doen;
- in het buitenland wonende Nederlanders die op een ambassade of consulaat als genoemd in het Besluit tot aanwijzing van posten bevoegd tot het in ontvangst nemen van aanvragen voor reisdocumenten en identiteitskaarten, een aanvraag doen;
- in het buitenland wonende Nederlanders die op Schiphol een aanvraag doen;
- in het buitenland wonende Nederlanders die voor 1 november 2015 een aanvraag deden in Brussel of Antwerpen;
- in het buitenland wonende Nederlanders die voor 1 november 2015 een aanvraag deden bij een daartoe aangewezen gemeente, zo nodig gespecificeerd per gemeente;

- in het buitenland wonende Nederlanders die vanaf 1 november 2015 een aanvraag doen bij een daartoe aangewezen gemeente, zo nodig gespecificeerd per gemeente?

Antwoord 4

Het is niet mogelijk om cijfers uit de systemen op te vragen met betrekking tot de tijdsduur tussen de aanvraag en de daadwerkelijke uitreiking van een reisdocument. Dit wordt niet centraal geregistreerd. Voor Nederlanders in Nederland geldt dat hun reisdocument bij een normale aanvraag binnen 3 tot 5 werkdagen gereed is. Bij een spoedaanvraag duurt dat 1 werkdag. Een reisdocument voor niet-ingezetenen wordt na een goedgekeurde aanvraag (bij een grensgemeente of de Regionale service organisatie van de Minister van Buitenlandse Zaken) altijd binnen 1 dag geproduceerd. Bij de grensgemeenten kan het aangevraagde document dus veelal de volgende dag of de dag daarna worden opgehaald. Voor de posten in het buitenland geldt dat met de aanvraag er een soms ingewikkeld logistiek proces op gang komt waardoor een aanvraag tot het moment van uitreiking gemiddeld 3 à 4 weken kan duren. Dit is o.a. afhankelijk van de frequentie van de diplomatieke vracht en de afstand tot de uitreikende post en de logistieke handelingen die daarmee gepaard gaan. Hiermee doel ik op soms langdurige afhandelingswerkzaamheden zoals douaneformaliteiten, vervoer en economisch verantwoorde vrachtluchten (efficiënt, maar ook zo goedkoop mogelijk). Dit komt boven op de zogenaamde soms complexe en dus tijdrovende aanvragen en piekperiodes waar de grensgemeenten ook mee te maken hebben.

In de bijlage² vindt u de aantallen aangevraagde paspoorten en identiteitskaarten bij/in

- Nederlandse gemeenten door ingezetenen (1)
- ambassades en consulaten door niet-ingezetenen³ (2)
- de gemeentebalie op Schiphol door niet-ingezetenen (3)
- in Brussel of Antwerpen voor 1 november 2015 door niet-ingezetenen (4)
- grensgemeenten voor 1 november 2015 door niet-ingezetenen (5)
- Bergen op Zoom voor 1 november 2015 door niet-ingezetenen (5)
- grensgemeenten vanaf 1 november 2015 door niet-ingezetenen (6)
- Bergen op Zoom vanaf 1 november 2015 door niet-ingezetenen (6)

Vraag 5

Hoe is de wachttijd van acht weken voor een paspoort of identiteitskaart en vier weken voor een DigiD bij de gemeente Bergen op Zoom te verklaren? Wat gebeurt er van dag tot dag met de aanvraag gedurende die tijd?

Antwoord 5

De wachttijd bij de gemeente Bergen op Zoom ziet niet op de wachttijd van het moment van aanvraag tot de uitreiking van een reisdocument maar wordt veroorzaakt door het feit dat men voor het aanvragen een afspraak moet maken en het gemiddeld acht weken duurt voor men terecht kan. Dit komt door de beperkte capaciteit qua menskracht en baliecapaciteit in de gemeente Bergen op Zoom. De minder lange wachttijd voor het aanvragen van een DigiD is te verklaren door het verschil in behandelingsduur. Over het algemeen bedraagt de behandelingsduur van een DigiD-aanvraag 10 minuten. Bij een reisdocument is dit ca. 20 minuten. Anders dan vermeld in het bericht «Extra veel Belgische Nederlanders bij buitenlandloket» is Bergen op Zoom overigens niet de enige gemeente in het zuiden van Nederland waar in het buitenland wonende Nederlanders een DigiD of reisdocument kunnen aanvragen. Dit kan in elk geval ook in Breda, Echt-Susteren en Maastricht. Vooral in Breda en Maastricht is meer capaciteit en is de wachttijd voor het kunnen maken van een afspraak geringer. Naast de beperkte capaciteit zijn de wachttijden voor reisdocumenten en DigiD bij de gemeente Bergen op Zoom ook te verklaren door het feit dat er destijds sprake was van een piekperiode. Nederlanders woonachtig in het buitenland kiezen er vaak voor om tijdens de vakantieperiode een reisdocument en/of DigiD aan te vragen.

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

³ Op basis van de systemen wordt geen onderscheid gemaakt tussen aanvragen van ingezetenen en niet-ingezetenen. In de bijlage worden de aantallen bij elkaar opgeteld.

Voor uw informatie geldt dat de tijd die een aanvrager van een reisdocument moet wachten voor het maken van een afspraak bij een grensgemeente/ gemeentebalie op Schiphol of buitenlandse post varieert. Er zijn posten waar de wachttijd (gedurende de piekperiode) tot wel 2 maanden kan bedragen terwijl er andere posten zijn waar men direct terecht kan. Ook bij de grensgemeenten zijn er dergelijke verschillen alhoewel hier geldt dat men bij de meeste grensgemeenten/de gemeentebalie op Schiphol binnen twee weken terecht kan. Ook bij het maken van een afspraak voor het aanvragen van een nieuw reisdocument voor Nederlandse ingezetenen geldt bij veel gemeenten tegenwoordig dat alleen op afspraak wordt gewerkt en dat daarbij vaak vergelijkbare wachttijden gelden, zeker in de piekperiode die bij Nederlandse gemeenten loopt van april tot en met juni.

Vraag 6

Op welke wijze gaat u er zorg voor dragen dat de ontstane achterstanden weggewerkt worden?

Antwoord 6

Zoals u in het bericht «Extra veel Belgische Nederlanders bij buitenlandloket» kon lezen neemt de gemeente Bergen op Zoom per oktober drie extra mensen in dienst. Achterstanden worden verder buiten de piekperioden om weggewerkt. Een wachttijd van 2 weken wordt over het algemeen acceptabel geacht. Indien deze structureel oploopt wordt bezien of er mogelijkheden zijn tot uitbreiding bij de reeds aangewezen grensgemeenten dan wel dat het aantal grensgemeenten verder moet worden uitgebreid. Mede om deze reden is het aantal grensgemeenten de afgelopen jaren uitgebreid van circa 10 in 2012 tot 13 in 2016.

Vraag 7

Hoe gaat u ervoor zorgen, mede in acht nemende dat de overheid in toenemende mate haar dienstverlening digitaliseert en dat Nederlanders in het buitenland ook volwaardige Nederlanders zijn, de wachttijden voor aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten vanuit het buitenland niet wezenlijk verschillen met die voor een aanvraag vanuit Nederland?

Antwoord 7

Uiteraard onderstrepen wij de stelling dat Nederlanders in het buitenland volwaardige Nederlanders zijn. Om in het buitenland woonachtige Nederlanders een extra aanvraagmogelijkheid te bieden is de mogelijkheid gecreëerd om bij de aangewezen gemeenten in Nederland – inclusief de gemeentebalie op Schiphol – reisdocumenten aan te vragen. Zoals hierboven aangegeven verschillen de wachttijden daarbij niet wezenlijk ten opzichte van Nederlandse gemeenten.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken onderzoekt daarnaast of en hoe externe dienstverleners (EDV's) in het reisdocumentenproces in het buitenland een rol kunnen spelen. Op 5 september 2016 is hiertoe een pilot gestart met een externe dienstverlener in Edinburgh. Steeds wordt gezocht naar de balans tussen klantvriendelijkheid en kostenbeperking enerzijds en veiligheid, betrouwbaarheid en respect voor de wet- en regelgeving anderzijds. Ik verwijs u graag naar de brief Kamerstuk 25 764 nr. 94 d.d. 16 november 2015 inzake de organisatie van de paspoortverstrekking in het buitenland en de daarin genoemde modernisering van het paspoortproces.